

Activiteitenplan

initiatief Uitvoeringsagenda Faro

Dit model voor een activiteitenplan hoort bij de Subsidieregeling Uitvoeringsagenda Faro. Uw activiteitenplan met bijhorende begroting dienen ter beoordeling van uw initiatief. Hiertoe plaatst u enerzijds uw activiteitenplan op <https://faro.cultureelerfgoed.nl> (het Faro platform). Deelnemers van het platform kunnen op deze manier een reactie geven op uw initiatief. Anderzijds legt u zowel het(zelfde) activiteitenplan als ook de begroting voor door dit toe te sturen aan faro@cultureelerfgoed.nl. Op het Faro platform vindt u meer informatie over de procedure en criteria.

Onderstaande gegevens worden ingevuld door de organisatie/persoon die uiteindelijk ook de formele subsidieaanvraag zal indienen en tevens de subsidie op diens rekening ontvangt.

Naam organisatie: Stichting Moslim Archief

Contactpersoon: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Telefoonnummer: [REDACTED]

Naam initiatief: Moslimerfgoed online: samen geschiedenis schrijven

Totale kosten: 91.875

Gevraagde subsidiebijdrage: 77.000

Bedrag cofinanciering door derden: 700

Bedrag eigen bijdrage: 0

Inzet vrijwilligers in uren: 189

Activiteitenplan

1. Met welke vorm(en) van cultureel erfgoed heeft uw initiatief van doen?

(u kunt meerdere vakjes aankruisen)

- ☐ Integrale benadering van cultureel erfgoed
- ☐ Archeologie
- ☐ Gebouwd en aangelegd (groen) erfgoed
- ☐ Cultuurlandschap
- ☒ Roerend erfgoed
- ☐ Mobiel erfgoed
- ☒ Immaterieel erfgoed
- ☐ Oral History
- ☒ Archieven
- ☐ Digital born erfgoed
- ☐ Andere vorm, te weten Klik of tik om tekst in te voeren.

2. Geef een korte omschrijving (maximaal 400 woorden) van het initiatief, waarin u beknopt de aanleiding, de hoofdactiviteit en het doel formuleert.

Stichting Moslim Archief ontwikkelt een online publieksplatform waarin het erfgoed en de verhalen van moslims in Nederland centraal staan. Veel cultureel en religieus erfgoed bevindt zich verspreid over archieven, musea en bibliotheken, maar is moeilijk vindbaar voor de gemeenschappen zelf en wordt vaak nog niet als moslimerfgoed herkend. Ook hebben archivariissen en andere erfgoedprofessionals vaak nog niet naar hun collecties gekeken met de bril van moslimerfgoed. Het Moslim Archief wil hier verandering in brengen door deze verborgen schatten zichtbaar en toegankelijk te maken. Via het platform verbinden we collecties met de gemeenschappen zelf en bieden we erfgoedinstellingen handvatten om hun collecties inclusiever te presenteren.

De aanvraag betreft een pilot voor het platform, een participatief traject met co-creatiesessies waarin vrijwilligers van het Moslim Archief en moslimgemeenschappen samen de geschiedenis van moslims in Nederland vastleggen. Zij kiezen thema's en invalshoeken, selecteren erfgoeditems en herschrijven beschrijvingen en, indien nodig, passen ze de woordkeuze van de metadata aan zodat deze beter aansluiten bij de doelgroep. Ook voegen ze nieuwe, vaak nog onbekende verhalen toe. Het doel is niet alleen om het platform te verrijken, maar ook erfgoedinstellingen te helpen hun collecties en informatiebeheersystemen aan te passen en inclusiever te maken. Dit traject zal worden aangestuurd door het Moslim Archief, waardoor de gemeenschappen zelf een bepalende stem hebben. Het Moslim Archief team van archivariissen en historici ondersteunt hierbij. Samenvattend gaat het niet zozeer om het opsporen van erfgoed binnen de gemeenschappen zelf, maar om het ontsluiten van materiaal in bestaande collecties. Het gaat daarbij nadrukkelijk ook om de vraag aan erfgoedinstellingen waarom dit moslimerfgoed zo moeilijk te vinden is.

Het platform wordt mobile-first ontwikkeld en fungeert als digitale ontmoetingsplek voor kennisdeling, erkenning en reflectie. Deelnemers worden actief betrokken bij elke stap, van selectie en contextualisering tot het testen van de digitale omgeving. Door te werken met co-creatie, zorgvuldige reflectie en aandacht voor persoonlijke, politieke en religieuze gevoeligheden, ontstaat een methodiek die ook geschikt is voor andere erfgoedprojecten.

We voeren deze pilot uit met drie van elkaar verschillende erfgoedinstellingen. Medewerkers van deze instellingen zullen in iedere fase van het project nauw betrokken zijn, om het traject te volgen en om kennis en perspectieven uit te wisselen met de deelnemers. Op die manier ontstaat een leertraject over hoe erfgoed van moslims zichtbaar en vindbaar gemaakt kan worden. Het doel is te komen tot een overdraagbaar model dat in de toekomst ook voor andere instellingen en vergelijkbare gemeenschappen gebruikt kan worden.

3. Omschrijf wat het beoogde eindresultaat is.

Het eindresultaat is een **werkwijze voor ontsluiting van erfgoedbronnen in samenwerking** van gemeenschappen en gevestigde erfgoedinstellingen. In de werkwijze staan gezamenlijke kennisvorming, betrokkenheid en eigenaarschap centraal. Bij deze methodiek ligt het initiatief bij de gemeenschappen: zij bevragen de instellingen op hun aanbod en ontsluiting van bronnen. Deze methodiek is overdraagbaar naar andere instellingen en gemeenschappen, en kan bijdragen aan een bredere toepassing van participatieve vormen in de erfgoedpraktijk. De samenwerking tussen gemeenschappen en gevestigde instellingen bij de ontwikkeling zorgt voor een bredere en meerstemmige representatie van het verleden. Het project draagt bij aan een inclusiever erfgoedveld waarin meer ruimte is voor nieuwe verhalen, voor eigentijdse interpretatie en voor de inbreng van gemeenschappen zelf.

De werkwijze wordt vastgelegd op de volgende manieren:

- **Digitaal platform**, als een voorbeeld van het eindresultaat van participatieve ontsluiting.
- **Publicatie** (PDF, 10-15 pagina's, online beschikbaar), gericht op erfgoedinstellingen en initiatiefnemers binnen de gemeenschappen
- **Video** (3 tot 5 minuten) met samenvatting van het project, tips voor toekomstige gebruikers van de methodiek en terugblik van enkele deelnemers
- **Bijeenkomst** voor het erfgoedveld, met 30 deelnemers, aan het einde van het project

Het tweede resultaat is een **digitaal platform**: een gebruiksvriendelijk digitaal platform dat het erfgoed van moslims in Nederland zichtbaar maakt en in samenhang presenteert. Het platform is gericht op het ontsluiten van materiaal in bestaande collecties, vergelijkbaar met een portal als onland.nl. De nadruk ligt daarbij op door de doelgroep samengestelde verhalen en minder op het harvesten van zoveel mogelijk bronnen. Deelnemers aan het project (vrijwilligers van het Moslim Archief en betrokken gemeenschappen) selecteren bronnen, updaten de metadata en beschrijvingen van erfgoedinstellingen en voegen eigen verhalen en bronnen toe. Tijdens het project zullen zo 6 thematische verhalen samengesteld worden van ca. 750 woorden en 10 beelden, plus video- of audiofragmenten van één tot twee minuten, die de verhalen op een aansprekende manier tot leven brengen en persoonlijke ervaringen toevoegen.

Voor de pilot worden een testversie gemaakt bestaande uit een landingspagina, 6 pagina's met verhalen inclusief integratie van bronnen (foto's, video's) uit de deelnemende erfgoedinstellingen, OAI-PMH / API-koppeling met archiefinstellingen. Voor de techniek zal zoveel mogelijk gebruik worden gemaakt van de toepassingen die zijn ontwikkeld door Stichting WO2Net (frontend + backend structuur, harvesten van archiefbronnen).

De beoogde doelgroepen voor dit pilot project zijn:

- Faro-netwerk en andere erfgoedprofessionals.
- Lokale en landelijke erfgoedinstellingen die participatieve methodieken willen implementeren.
- Gemeenschappen die hun eigen geschiedenis willen documenteren en zichtbaar maken.

De doelgroep voor het platform zelf is de brede doelgroep waarop het Moslim Archief zich richt – volwassenen (30-50 jaar) en jongeren (10-16 jaar) die zich identificeren als moslim. De deelnemers aan de co-creatiesessies zullen hier zoveel mogelijk een afspiegeling van zijn. De moslimgemeenschap bestaat uit vele kleinere communities, waarmee het vrijwilligersnetwerk van het Moslim Archief verbonden is. Daarom werven we deelnemers via onze eigen netwerken, via organisaties in ons netwerk, maar ook via de sociale media van het Moslim Archief, zoals LinkedIn en Instagram.

Voor een omschrijving van de overige producten die de werkwijze vastleggen en verspreiden (publicatie, video, bijeenkomst) verwijzen we naar het Plan voor kennisontwikkeling en kennisdeling hieronder.

4. Neem hieronder puntsgewijs op welke deelactiviteiten of processtappen worden uitgevoerd. Ga daarbij uit van maximaal 8 activiteiten/processtappen. Omschrijf per activiteit/processtap:
 - de aard, omvang, duur en wijze van uitvoering van de activiteit;

- de doelstelling, resultaten of producten.

Indien gewenst kunt u dit ook als aparte bijlage bijvoegen.

Zie bijlage

5. Planning: geef aan hoe de deelactiviteiten/processtappen in de tijd worden uitgevoerd.

Indien gewenst kunt u dit ook als aparte bijlage bijvoegen.

Zie bijlage

In de Uitvoeringsagenda Faro – deel I is door het erfgoedveld opgetekend wat de betekenis is van het Verdrag van Faro voor de Nederlandse erfgoedzorg en hoe het daar invulling aan wil geven. Om in aanmerking te komen voor een financiële bijdrage moet uw initiatief bijdragen aan de implementatie van het Verdrag van Faro in het functioneren van de Nederlandse erfgoedzorg. De mate waarin uw initiatief hieraan voldoet wordt meegenomen in de beoordeling. Daarover gaan de volgende vijf vragen.

6. Aan welke Faro-kernwaarde(n) zoals opgenomen in de Faro Uitvoeringsagenda – deel I voldoet het initiatief?

- ☒ Participatie in de volle breedte
- ☒ Open houding voor andere erfgoedopvattingen
- ☒ Erfgoed midden in de samenleving

7. Omschrijf op welke wijze het initiatief voldoet aan de geselecteerde Faro-kernwaarde(n).

Participatie in de volle breedte: moslimgemeenschappen zijn actief betrokken bij het samenstellen, bewerken en presenteren van erfgoed dat aanwezig is bij gevestigde instellingen. Zij hebben zeggenschap over de inhoud en het verhaal, waardoor zij niet alleen deelnemers zijn maar mede-eigenaren van het erfgoedproces. Dit versterkt het gevoel van betrokkenheid en verantwoordelijkheid.

Open houding voor andere erfgoedopvattingen: Erfgoedinstellingen krijgen door dit project inzicht in welke vragen er leven bij erfgoedgebruikers vanuit gemeenschappen die zij niet tot hun traditionele achterban rekenen en hoe zij hun ontsluiting hierop aan kunnen passen. Daarbij gaat het om erfgoed dat niet alleen bestaat uit tastbare objecten, maar ook uit verhalen, betekenissen en belevingen die binnen de gemeenschappen leven. Door metadata aan te passen en ruimte te bieden aan nieuwe en diverse perspectieven, verrijkt het platform het bestaande erfgoed en maakt het toegankelijker voor verschillende doelgroepen.

Erfgoed midden in de samenleving: Het bevordert de verbinding tussen cultureel erfgoed en maatschappelijke thema's zoals sociale cohesie, inclusie en herkenning. Door erfgoed toegankelijk en betekenisvol te maken voor zowel moslimgemeenschappen als het bredere publiek, draagt het initiatief bij aan een duurzamer en inclusiever collectief geheugen. Op deze manier weerspiegelt het Moslim Archief de Faro-principes van brede participatie, openheid voor diverse erfgoedwaarden en maatschappelijke betrokkenheid.

8. Aan welke thema's en de daarbij door het erfgoedveld geformuleerde doelen (inzet) in de Uitvoeringsagenda Faro – deel I draagt uw initiatief substantieel bij? Er zijn in principe meerdere thema's mogelijk. Raadpleeg voor de beantwoording van deze vraag de uitwerking van de thema's in de Uitvoeringsagenda Faro – deel I.

- ☐ Erfgoed als hulpbron en partner in het sociale domein
- ☐ Democratische vernieuwing
- ☐ Dynamische leefomgeving
- ☐ Waarderen van erfgoed
- ☒ Meerstemmigheid
- ☐ Oral History

- ☐ Digitaal erfgoed
- ☒ Archieven
- ☐ Archeologie
- ☐ Caribisch Nederland
- ☐ Internationaal
- ☐ Erfgoedbewustzijn en educatie
- ☐ Ondersteuning erfgoedparticipatie
- ☐ Opleidingen
- ☒ Werkwijzen en wegwijzen
- ☐ Financiering erfgoedinitiatieven

Geef (indien meerdere thema's aangekruist) aan wat naar uw mening het hoofdthema van uw initiatief is. Bij de beoordeling wordt vooral naar dit thema gekeken.

Het hoofdthema van dit initiatief is archieven. Het project richt zich op het toegankelijk maken van archiefmateriaal dat vaak verborgen of moeilijk vindbaar is voor moslimgemeenschappen. Door bestaande beschrijvingen te herzien en aan te vullen met context en nieuwe verhalen, wordt bijgedragen aan inclusievere en meerstemmige archieven.

9. Omschrijf voor het hoofdthema (en - indien relevant - maximaal 2 andere thema's) hoe uw initiatief aansluit bij de in de Uitvoeringsagenda Faro – deel I omschreven doelen en vraagstukken.

Raadpleeg voor de beantwoording van deze vraag de uitwerking van de thema's in de Uitvoeringsagenda Faro – deel I.

Hoofdthema: Archieven

Het initiatief sluit direct aan bij de Faro-doelstelling om archieven toegankelijker, inclusiever en maatschappelijk relevanter te maken. Door samenwerking met vrijwilligers worden collecties bewerkt, beschrijvingen herzien en nieuwe verhalen en context toegevoegd. Zo worden perspectieven zichtbaar die nu vaak ontbreken in bestaande archieven. Het project draagt bij aan het versterken van gemeenschapsarchieven en verkent nieuwe rollen voor archieven als verbinder tussen erfgoedinstellingen en samenleving. Daarmee wordt ook gehoor gegeven aan de oproep om burgerinitiatieven met vakkennis te ondersteunen en erfgoed meer vanuit gedeeld eigenaarschap te benaderen.

Meerstemmigheid

Het initiatief versterkt de meerstemmigheid binnen het erfgoedveld door moslimgemeenschappen actief te betrekken bij het interpreteren en presenteren van erfgoed. Vrijwilligers kiezen thema's, voegen nieuwe context en verhalen toe, en herschrijven bestaande beschrijvingen vanuit hun eigen perspectief. Zo ontstaat een rijker en inclusiever beeld van de Nederlandse geschiedenis. Het project draagt bij aan culturele representatie en geeft gemeenschappen zeggenschap over hoe hun erfgoed wordt ontsloten en gedeeld.

Persoonlijke verhalen vormen een essentieel onderdeel van het initiatief. Deelnemers brengen nieuwe stemmen en ervaringen in, die verbonden worden aan bestaande collecties. Dit verrijkt niet alleen het archief, maar draagt ook bij aan het vastleggen en waarderen van erfgoed dat niet eerder werd opgenomen. Daarmee wordt invulling gegeven aan het Faro-doel om ruimte te bieden aan immateriële en persoonlijke geschiedenissen als volwaardig onderdeel van erfgoed.

10. Omschrijf beknopt (maximaal 400 woorden) op welke wijze het initiatief een structurele verandering teweeg kan brengen ten opzichte van het huidige functioneren van de erfgoedzorg.

Denk bijvoorbeeld aan bewustwording van een veranderopgave, systeemaanpassing, schaalsprong, nieuwe coalities, verdieping op een thema, instrumentatie van een thema met werkwijzen of methodieken, of de verkenning van nieuwe mogelijkheden binnen een thema.

Het initiatief van het Moslim Archief veroorzaakt een blijvende verandering binnen de erfgoedsector door bestaande processen van toegankelijkheid, representatie en betrokkenheid wezenlijk te versterken. Archieven en collecties worden doorgaans georganiseerd vanuit een institutioneel kader, waarbij gemeenschappen zelden invloed hebben op de presentatie van hun erfgoed. Dit project doorbreekt die eenzijdige aanpak door samenwerking met moslimgemeenschappen en vrijwilligers centraal te stellen. Door hen actief te laten meedenken bij de selectie, duiding en verrijking van

collecties ontstaat een gedeeld eigenaarschap dat als voorbeeld kan dienen voor andere instellingen. In het project werkt het Moslim Archief, als gemeenschapsarchief, samen met gevestigde instellingen aan de ontwikkeling van methodieken die erfgoedorganisaties helpen collecties inclusiever en meerstemmig te ontsluiten en presenteren. Eerdere initiatieven werden vooral door instellingen zelf geïnitieerd, zoals bij het verzamelen van migratiegeschiedenis. Toch blijkt dat deze collecties binnen gemeenschappen vaak onbekend blijven en dat erfgoedinstellingen onvoldoende als vertrouwde en eigen plekken worden ervaren. Participatieve ontsluiting toont dat archieven naast objecten ook verhalen, ervaringen en betekenissen bevatten die doorgaans onzichtbaar blijven. Door metadata en toelichtingen kritisch te herzien en aan te passen, neemt de bruikbaarheid van collecties voor uiteenlopende doelgroepen toe. Dit kan leiden tot structurele aanpassingen in beheer, ontsluiting en presentatie.

Het initiatief bevordert bovendien nieuwe netwerken en partnerschappen tussen gemeenschappen en erfgoedinstellingen. Door dergelijke samenwerkingen ontstaat een duurzame relatie tussen archieven en samenleving, waardoor erfgoed actief kan bijdragen aan inclusie, herkenning en samenhang. Het digitale platform biedt daarnaast een concreet hulpmiddel en methodiek voor participatieve erfgoedpraktijk. De combinatie van platformopbouw, co-creatiebijeenkomsten en open feedbackrondes vormt een inspirerend model voor instellingen die experimenteren met digitale ontsluiting, betrokkenheid en narratieve verrijking. Door deze methodiek overdraagbaar te maken, kan het project schaalvergroting in inclusiviteit en participatie binnen het erfgoedveld realiseren.

Ten slotte zorgt de nadruk op oral history en immateriële verhalen ervoor dat erfgoedprojecten niet uitsluitend objecten vastleggen, maar ook persoonlijke geschiedenissen en gemeenschapsbelevingen waarderen en behouden. Dit vergroot het erfgoedbegrip en stimuleert een maatschappelijk relevant, inclusief en duurzaam erfgoedbeleid in Nederland.

Bij de beoordeling van uw initiatief wordt ook gekeken naar de aansluiting van uw initiatief bij de ambities van anderen en bij vraagstukken in de samenleving en de inzet van vrijwilligers. Daarover gaan de volgende drie vragen.

11. Omschrijf of, en zo ja op welke wijze het initiatief bijdraagt aan actuele (beleids)ontwikkelingen en maatschappelijke vraagstukken.

Te denken valt aan uitsluiting, dekolonisering en grote transities in de leefomgeving.

Klik of tik om tekst in te voeren.

De afgelopen jaren is in de archief- en erfgoedsector veel aandacht geweest voor dekolonisatie en uitsluiting, vooral rond thema's als het slavernij- en koloniale verleden en het erfgoed van gemeenschappen met wortels in Indonesië en het Caribisch gebied. Moslimgemeenschappen zijn daarbij grotendeels buiten beeld gebleven, zowel binnen deze thema's als daarbuiten. In Nederland wonen volgens het CBS (2023) ongeveer een miljoen mensen die zich als moslim identificeren. De institutionalisering van de islam en moslimgemeenschappen gaat terug tot de jaren 1920, in relatie tot de Nederlandse kolonisatie van Indonesië en Suriname, en kreeg vanaf de jaren vijftig steeds vastere vorm. Het gaat daarmee om relatief 'jong' erfgoed, dat desondanks een lange en betekenisvolle traditie kent.

Tegelijkertijd behoort Nederland tot de landen waar moslimdiscriminatie en islamofobie sterk aanwezig zijn. Volgens onderzoek van het SCP ervoer in 2020 tussen de 55% en 69% van de Nederlandse moslims discriminatie en vermoedelijk is dat aandeel inmiddels verder toegenomen. De erfgoedsector kan een belangrijke rol spelen in het tegengaan van deze discriminatie door moslimerfgoed als gedeeld verhaal te presenteren en zo tegenwicht te bieden aan stigmatisering. Door moslimerfgoed expliciet te positioneren als onderdeel van de nationale geschiedenis, wordt zichtbaar dat moslims al decennialang bijdragen aan Nederland.

Omdat moslimdiscriminatie binnen de erfgoedsector nog weinig expliciete aandacht krijgt, liggen hier aanzienlijke kansen. Specifieke programma's of subsidieregelingen gericht op de representatie van moslims in het Nederlandse erfgoed zijn nog niet ontwikkeld en ook thematische studiedagen ontbreken. De laatste brede inventarisatie van publieke collecties vond plaats in 2002, binnen het project *Cultureel Erfgoed Minderheden* van OCW. Er is dus ruimte voor een nieuwe impuls: initiatieven

die nu vaak vanuit de sector zelf ontstaan, kunnen in de toekomst worden versterkt door gerichte ondersteuning, kennisuitwisseling en beleidsmatige aandacht.

Archief- en erfgoedinstellingen hebben tot nu toe relatief weinig georganiseerd voor gemeenschappen met een moslimachtergrond. Bij tentoonstellingen, evenementen en andere presentaties wordt deze doelgroep vaak als moeilijk bereikbaar omschreven. Dat beeld wordt deels gevoed door negatieve mediavertekeningen, maar lijkt ook samen te hangen met wederzijds beperkt vertrouwen. Wat er wel gebeurt, richt zich met name op verzamelen en collectievorming. Veel archieforganisaties – ook regionaal en lokaal – hebben de afgelopen decennia bewust gezocht naar materiaal van en over moslimgemeenschappen, bijvoorbeeld in relatie tot gastarbeid, en er zijn diverse oral history-projecten uitgevoerd. De stap van verzamelen naar daadwerkelijke representatie is echter nog beperkt gezet. Precies die stap wil dit project stimuleren: bij het initiatief van het Moslim Archief is het de gemeenschap zelf die erfgoedinstellingen opzoekt, bevraagt en actief wil ondersteunen.

12. Omschrijf de projectorganisatie en rolverdeling en geef aan of en zo ja op welke wijze er bij de uitvoering van het initiatief sprake is van samenwerking met of betrokkenheid van andere belanghebbenden.

Het project wordt uitgevoerd door (freelance) teamleden van het Moslim Archief in samenwerking met drie erfgoedinstellingen.

Dit freelance team bestaat uit:

- Inhoudelijke curatie en expertise: [REDACTED], [REDACTED] en [REDACTED] ondersteunen het project inhoudelijk. Zij hebben expertise als historici en specifiek op het gebied van archivaliek, erfgoed en oral history. Zij begeleiden de selectie, contextualisering en verrijking van collecties en verhalen. Tijdens de co-creatie sessies ondersteunen zij deelnemers bij het verkennen van collecties. [REDACTED] is op de achtergrond als archiefadviseur betrokken.
- Projectleiding en logistieke coördinatie: een projectleider, geselecteerd via het netwerk van het Moslim Archief, verzorgt de praktische organisatie, werving van deelnemers, planning van sessies en contact met erfgoedpartners.
- Sessiebegeleiding en co-creatie: een host, geselecteerd via het netwerk van het Moslim Archief, faciliteert de co-creatiesessies en begeleidt interactie en groepsworkvormen.
- Digitale infrastructuur: de ontwikkeling van het pilotplatform, inclusief technische koppeling met de collectiebeheersystemen van deelnemende instellingen. [REDACTED], IT-specialist en vrijwilliger van het Moslim Archief, begeleidt de aanbesteding en uitvoering door een extern bedrijf.

Daarnaast zijn gemeenschappen en vrijwilligers van het Moslim Archief actief betrokken bij alle fasen van het project: zij helpen verhalen te selecteren, context toe te voegen, beschrijvingen aan te passen en feedback te geven. Dit zorgt voor gedeeld eigenaarschap en een representatieve en meerstemmige uitkomst.

Het project benut het bestaande netwerk van het Moslim Archief om deelnemers te werven, waaronder diverse studentenverenigingen en organisaties zoals FAHM, Black Archives, Maqam, S.P.E.A.K., Huis van Vrede en Our Heritage.

Deelnemende erfgoedinstellingen

In de eerste fase van het project willen we een definitieve selectie maken van drie instellingen voor deelname aan het project. In de aanloop naar het project heeft het Moslim Archief contact gehad met diverse erfgoedinstellingen die hun collecties beschikbaar willen stellen en experimenteren met het opnemen van gemeenschapsperspectieven rond hun collecties. Een aantal heeft deelname aan het project toegezegd:

- Amsterdam Museum. Heeft nog weinig moslimerfgoed in de collectie geïdentificeerd. Wel veel projecten gedaan op het gebied van co-creatie en gemeenschapsperspectieven en een eigen methodiek ontwikkeld. Van deze ervaringen kan het Moslim Archief weer leren. Het Amsterdam Museum heeft vaker met moslimgemeenschappen gewerkt, heeft een netwerk

binnen deze gemeenschappen, maar nog niet eerder met dit netwerk aan collectie-ontsluiting gewerkt.

- Beeld en Geluid. Beheert een aantal (video)collecties die belangrijk zijn voor moslingemeenschappen, waaronder het MTNL archief. Beeld en Geluid werkt in meerdere projecten aan het beter toegankelijk maken van de collectie voor ondergerepresenteerde gemeenschappen, onder andere door het verrijken van de metadata. Dit project past in deze lijn, met als verschil dat de leidende rol hier meer bij de gemeenschap zelf ligt.
- IISG. Beheert een groot aantal collecties en archiefstukken vanuit moslingemeenschappen, zoals de archieven van Turkse en Marokkaanse arbeidersorganisaties, maar ook foto's en posters/drukwerk. Er is weinig ervaring met samenwerking met gemeenschappen en als KNAW-instituut is er moeite om groepen buiten de academische wereld te bereiken, terwijl die ambitie er wel is.

Daarnaast lopen er contacten met het Brabants Historisch Informatie Centrum, het Haags Historisch Museum, de stadsarchieven van Amsterdam en Rotterdam en Tresoar (Friesland). Bij de uiteindelijke keuze voor partnerorganisaties willen we een variëteit aan partners opnemen, met diverse typen erfgoedcollectie (museaal/archief, foto/video, nationaal/lokaal), landelijke spreiding, mate van ervaring met werken met gemeenschappen. De samenwerking met deze partners verloopt via duidelijke afspraken over rollen, planning en deelname. Elke partnerorganisatie neemt deel aan de co-creatiesessies en is betrokken bij de selectie van archiefmateriaal voor de digitale portal.

Het project Connecting Archives (Faro-regeling 2024) vormt een lerend netwerk van, voor en door gemeenschapsarchieven in Nederland. Binnen dit netwerk zal het Moslim Archief de resultaten van dit project, zoals publicatie, de video en andere informatie over de totstandkoming van het pilotplatform, delen met andere gemeenschapsarchieven.

Omdat het project vraaggestuurd en verhaalgestuurd is, kan in de loop van het project blijken dat bepaalde expertise nodig is. Voor oral history projecten kunnen we samenwerken met Spreekende Geschiedenis. Met het CBG is afgesproken dat zij, mochten deelnemers hieraan behoefte hebben, workshops op het gebied van bronnen voor familiegeschiedenis kunnen faciliteren.

13. Omschrijf in welke mate en op welke wijze vrijwilligers worden ingezet voor de uitvoering van het initiatief.

Vrijwilligers van het Moslim Archief en andere vrijwillige deelnemers spelen een belangrijke rol in het project en worden op verschillende manieren betrokken. Ze helpen bij het selecteren van archiefmateriaal, voegen context en nieuwe verhalen toe, en passen beschrijvingen aan zodat ze beter aansluiten bij de gemeenschap. Dit gebeurt in co-creatie met erfgoedprofessionals: tijdens sessies bespreken ze thema's, clusteren verhalen en geven feedback, zodat hun perspectieven direct in het platform terugkomen. Door deze structurele betrokkenheid zijn vrijwilligers mede-eigenaar van de inhoud, waardoor het project rijker, meerstemmig, inclusief en representatief wordt uitgevoerd.

Plan voor kennisontwikkeling en kennisdeling en de daarbij beoogde doelgroep(en)

14. De resultaten, inzichten en ervaringen die voortkomen uit uw initiatief moeten ten goede kunnen komen aan het hele erfgoedveld. De manier waarop u hier invulling aan geeft wordt meegewogen in de beoordeling.

Omschrijf hoe u de resultaten, ervaringen en bevindingen van uw initiatief actief deelt met het Faro-netwerk en andere relevante doelgroepen.

Werk een plan uit voor kennisontwikkeling en -deling, inclusief de beoogde doelgroep(en) en omschrijf daarin hoe de resultaten van het initiatief worden gedeeld.

Denk ook aan type communicatiemiddelen, frequentie etc. De kosten hiervoor kunt u opvoeren in uw begroting.

De werkwijze die tijdens het project is ontwikkeld zal op verschillende manieren gedeeld worden. De focus ligt op de praktische toepassing van inclusie, meerstemmigheid en gedeeld eigenaarschap door het erfgoedveld.

De doelgroepen waarmee kennis wordt gedeeld zijn:

- Faro-netwerk en andere erfgoedprofessionals.
- Lokale en landelijke erfgoedinstellingen die participatieve methodieken willen implementeren.
- Gemeenschappen die hun eigen geschiedenis willen documenteren en zichtbaar maken.

Producten voor kennisdeling

Digitaal Platform

Vorm en doelgroep: het digitale pilot platform zal het visitekaartje van het project zijn en we hopen dat het inspiratiebron zal zijn voor verschillende publieken. Dit zijn onder meer gemeenschappen die aansluiting zoeken bij het erfgoedveld om hun geschiedenis vast te leggen en -andersom- erfgoedinstellingen die in collectie-ontsluiting gemeenschapsperspectieven willen opnemen.

Verspreiding: het platform is een pilotversie en via de social mediakanalen van het Moslim Archief (Instagram, LinkedIn, Facebook) zal gebruikers om een reactie gevraagd worden.

Publicatie (handleiding)

Vorm: PDF, 10-15 pagina's, online beschikbaar

Doelgroep: gericht op erfgoedprofessionals en erfgoedwerkers binnen de gemeenschappen.

Inhoud: een verslag van het project, uitleg van de ontwikkelde methodiek, ethische overwegingen en aanbevelingen. Er zijn al vele handleidingen voor participatief werken in omloop, ook voor de archiefsector. Een voorbeeld is een aantal handleidingen die het Nieuwe Instituut heeft ontwikkeld en die raakvlakken hebben met dit project, zoals om nieuwe stemmen toe te voegen, verborgen thema's binnen erfgoed te ontdekken of om verhalen te ontsluiten die verspreid zijn over meerdere instellingen. De publicatie zal een toevoeging zijn aan bestaande handleidingen en de nadruk leggen op werkwijzen die uitgaan van gemeenschappen, met handreikingen voor initiatiefnemers binnen de gemeenschappen en voor medewerkers van erfgoedinstellingen over hoe agency bij de gemeenschap gelegd kan worden en met aandacht voor persoonlijke, culturele en religieuze eigenheden.

Verspreiding: via de website van het Moslim Archief en de deelnemende erfgoedinstellingen. Het Moslim Archief is onderdeel van het netwerk rond het project Connecting Archives (Faro-regeling 2024). Hiermee is afgesproken om de publicatie, de video en andere informatie over de totstandkoming van het pilot platform op de website van Connecting Archives te delen en actief aan te bieden via het netwerk. Uiteraard zal de publicatie ook ter beschikking gesteld worden aan het Faro netwerk, via het Faro platform bijvoorbeeld.

Video (handleiding)

Vorm: korte video, 3-5 minuten, online beschikbaar

Doelgroep: met name gericht op gemeenschappen die hun geschiedenis en erfgoed willen vastleggen en daarvoor aansluiting zoeken bij het erfgoedveld. We kiezen voor video om hen te benaderen, omdat het een laagdrempelig medium is.

Inhoud: een korte samenvatting van het project, tips voor toekomstige gebruikers van de methodiek en een terugblik van enkele deelnemers.

Verspreiding: via het YouTube-kanaal van het Moslim Archief met doorlinks op de websites van Connecting Archives en het Moslim Archief. Previews zullen via de social mediakanalen van beide organisaties worden gedeeld.

Eindbijeenkomst

Vorm: fysieke bijeenkomst, 30 deelnemers

Doelgroep: FARO netwerk, geïnteresseerden uit het archief- en erfgoedveld.

Inhoud: presentatie van het platform, de publicatie en de video. We houden een panelgesprek met onze deelnemers en partners vanuit de erfgoedinstellingen en vragen hen om hun ervaring te delen. Ook vragen we feedback op het project.

Verspreiding: de locatie is de OBA Oosterdok in Amsterdam, omdat het Moslim Archief hier gevestigd is. Bovendien is het ook een centraal gelegen plek die goed bereikbaar is met het OV en auto.

Begroting

15. De gevraagde financiële bijdrage moet in verhouding staan tot de verwachte impact van het initiatief. Behalve een projectplan dient u ook een begroting toe te voegen (separate bijlage). Omschrijf hieronder op welke wijze u de mogelijkheden van cofinanciering (eigen bijdrage en bijdragen derden) heeft onderzocht en wat daarvan de uitkomst is geweest.

Stichting Moslim Archief bestaat uit een bestuur van drie personen en team van 15 vrijwilligers. De organisatie ontvangt geen structurele subsidies en draait op vrijwilligers en donaties. Financiering van activiteiten gebeurt door circa 100 vrienden die maandelijks een kleine donatie doen. Dit is onvoldoende om een substantiële eigen bijdrage te leveren. Wel kunnen we onze vrienden en achterban om een kleine bijdrage vragen.

Dit project betreft een pilot voor een digitaal platform en het opzetten van een werkwijze voor samenwerking tussen gemeenschappen en erfgoedinstellingen. Mocht de pilot succesvol verlopen, zullen we een vervolg ontwikkelen en hiervoor financiering aanvragen bij regelingen voor digitalisering en fondsen. Op dit moment is dat nog niet aan de orde. De partnerorganisaties zullen een bijdrage leveren in de vorm van uren die medewerkers besteden aan dit project, alsmede het beschikbaar stellen van faciliteiten.

Ingevuld door: [REDACTED] / [REDACTED] / [REDACTED] / [REDACTED]

Datum: 5 september 2025